KoreaVeteranen

Nr 13
Jun 2021

Tidning för medlemmar i SverigeKoreaVeteranerna

INNEHÅLL

Allmän information.....2
Ordföranden har ordet.....3
Delegationschefen har ordet.....4
Ny delegation NNSC 2021/2022.....5
Olof Lidin berättar om Korea.....6-10
In Memoriam.....11
Hallmans Försäljnings AB (nålar, jetonger mm).....12
Fredsriket Morokulien.....13-17
Med Åke Söderberg i Korea.....18-22
Tallionk Silja annons.....23
Veterandagen.....24-27
Evert Karlsson minnen från Korea.....28-31

Rekrytera medlemmar till SverigeKoreaVeteranerna

Bli medlem och stöd arbetet med att bevara minnet av och vården av våra traditioner från Sveriges och vår verksamhet på den koreanska halvön. Medlem kan alla bli som har tjänstgjort vid kommissionenerna i Korea eller det svenska Röda Korssjukhuset i Busan eller om du har ett historiskt intresse av Korea eller på annat sätt vill stödja föreningen. Medlemsavgiuften är minst 100 kronor per år.

President
Gunnar Persson
Torpvägen 24 A
147 63 Uttran
073-153 68 44

Vice President
Anders Callert
Starrängsringen 67
115 50 Stockholm

Vice President

Historik/Museum
Pia Blomberg
Gredby 3 Fogdö
645 92 Strängnäs

e-post: sverigekoreaveteranerna@outlook.com
hemsida: www.koreaveteranerna.org

GLÖM INTE ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2021

MEDLEMSAVGIFTEN ÄR minst 100 kr/familj
OCH INSÄTTES PÅ PLUSGIRO 72 27 07-7, Swish 0731536844

Glöm inte att meddela styrelsen ny adress eller ändrad e-postadress

Korea Veteranen, © SverigeKoreaVeteranerna
Adressändringar och ekonomiska ärenden: Gunnar Persson
Hemsida: www.koreaveteranerna.org
Nästa nummer utkommer i juni 2021
Foto framsida: Buddhaklockan i freedsparken, foto Gunnar Persson
Foto baksida: Operation på fältsjukhuset, foto Hans Malmberg

Ansvarig utgivare
Gunnar Persson
Grafisk formgivning/layout
Gunnar Persson
Tryck
Bomas Tryck Sollentuna

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Återigen var det så tid att författa några tankar och idéer om det första halvåret 2021. Det går ju inte att undvika att ta upp den pågående pandemin som startade Januari 2020. Den påverkar ju oss i allra högsta grad och kommer så att göra till minst efter halvårsskiftet.

Under första halvåret har vi inte kunnat ha några mer omfattande aktiviteter utan det får vänta till efter sommaruppehållet. Vi samlades ändå för en kransnedläggning den 29 maj i samband med veterandagen. Pia Blomberg delade ut munskydd och godis, tilltugg med mera som vi fått oss tillsänt från Korea. Vi hade även ett bord med informationsskrifter, tidningar med mera. Det blev en värdig ceremoni och vi hade också förmånen att få hälsa på den pågående svenska försvarsattachén, överstelöjtnant Peter Fagrell som avlöser Johan N Larsson, som kommer hem till Sverige efter nio års arbete i Korea och Japan.

Trots att vi inte genomfört så många aktiviteter så har ändå arbetet i ledningen pågått och vi har bland annat låtit ta fram nya fanor att använda i samband med våra ceremonier. Vi har även sett över medlemsmatriklar och arbete i den lokaldel vi lånar av F 18 Kamratförening på Tullinge. Samarbetet med våra utländska veteraner pågår också. Just nu finns planer på att ansluta föreningen till WVF (World Veterans Federation). Det återstår dock en del att diskutera innan vi tar steget fullt ut.

Förberedelser för årsmötet pågår och vi hoppas kunna genomföra det med ett fysiskt möte under september/oktober. Om inte restriktionerna hävs blir det ett digitalt möte likt föregående års årsmöte.

Medlemsantalet ökar så sakteliga och målet för 2020 (110 medlemmar) uppfylldes och årets mål på 125 (vi är på god väg dit i skrivandet stund) medlemmar hoppas vi även uppnå. Många nya medlemmar har koppling till sjukhuset i Busan.

I juni byter delegationen i Panmunjeom delegater och mer läsning om detta inne i tidningen.

För tillfället saknar vi en vice President. Posten skall tillsättas av en QM/Sekr/OpObs. Tar gärna emot namnförslag senast inför årsmötet september/oktober.

Jag hoppas att ni alla får en stilla och skön sommar med trevlig samvaro med era anhöriga och närmaste vänner. Den sociala gemenskapen är viktig för att vi skall må bra och njuta av livet.

Med dessa rader vill jag önska er alla en trevlig och avkopplande sommar

*En av de åtta portarna in till Seoul benämnd Sungnyemun eller Namdaemun färdigställd 1398. De var infarter i den försvarsmur som omgärdardade Seoul. Vi ser namnet skrivet på **hanju** vilket är en traditionell skrivning med kinesiska tecken.*

DELEGATIONSCHEFEN HAR ORDET

Generalmajor Lars-Olof Corneliusson

Panmunjom 2021-04-28

Så var det dags att författa det sista delegationsbrevet från min sida. Tiden går fort när man är på en intressant och utvecklande mission. Nu är det bara några månader kvar av min tid vid NNSC och under sommaren roterar vi alla i delegationen hemåt.

Skulle man sammanfatta de här åren i ett kort stycke kan man uttrycka sig som att det började med visst hopp om dialog som följdes av tystnad till en pandemi som stoppade i huvudsak all normal verksamhet.

Slutet började med att den nya delegationen kom hit i februari för sin inledande utbildning i missionsområdet under en vecka. Vill passa på att hälsa Generalmajor Anders Callert och hans delegation välkomna hit till NNSC och Korea.

COVID fortsätter att vara en del av vår vardag med den skillnaden att vaccinering har startat och huvuddelen av delegationen har nu fått detta skydd. Än så länge är vaccinationsläget i Korea lågt men man arbetar hårt för att komma i kapp med olika löften om när befolkningen skall vara vaccinerad. Av förklarliga skäl så är restriktionerna i huvudsak kvar med vissa lättnader i vissa områden. Sedan årsskiftet har vi kunnat resa till de södra delarna av landet vilket vi utnyttjat genom ”leave” till olika platser.

Taktiskt så är det fortfarande stabilt och lugnt inom DMZ och JSA. Endast enstaka avhoppare under hösten och vintern har förekommit. Restriktionerna på norra sidan fortsätter och ni kan läsa i media om att de flesta internationella hjälporganisationer och ambassader har lämnat landet. Bedömare här anser att läget för befolkningen i norr har blivit väsentligt svårare under pandemin.

Operativt så är vi i full fart med våra observationer och i viss mån arbetar UNC för att hinna ifatt det man förlorade under november och december då den tredje vågen av COVID startade. Även vårens första ledningsträningsövning har observerats där vi visats stor transparens och varit mycket aktiva under tre veckor.

Strategiskt tror jag att alla går och väntar på Bidens strategi för området och vad som skall komma ut av den. Just nu så är känslan att alla talar med varandra (USA-ROK, USA-ROK-Japan, ROK-Kina, USA-Kina, ROK-Ryssland) utan att DPRK talar med någon vad vi vet. Vissa vapentester från norr skapar naturligtvis viss spänning men inte på något sätt som det var 2017. I skrivande stund är det sannolikt inte långt kvar tills den amerikanska strategin presenteras. Däremot har USA och ROK kommit överens om huvuddragen i den ekonomiska kompensation som USA skall få av ROK de närmaste fem åren för sin närvaro på halvön. (Avtalet gäller sex år men då är 2020 inräknat.)

Vi går nu mot den fantastiska vår som vi har lärt oss att uppskatta under vår tid här. Körsbärsblommorna har slagit ut tidigt i år och under en resa söderut till Jinhae kunde vi konstatera att Washington DC:s version inte på något sätt kan mäta sig med blomningen i denna stad. Uppkavlade ärmar på uniformen i april är också något man uppskattar.

Så avslutningsvis vill jag, på min och min delegations vägnar, tillönska en riktigt skön vår och att vaccineringen skall skapa nya förutsättningar för att kunna återgå till ett mer normalt leverne. Vi vill samtidigt tacka för möjligheten att för er kunna beskriva lite av vår vardag och hoppas att ni har haft glädje av detta.

NNSC-hälsning,

L-O ”Hibbe” Corneliusson

Ny delegation 2021-2023

(text Gunnar Persson, foto delegationen)

I juni kommer den nuvarande delegationen att rotera hem till Sverige och ersättas av en ny. Efter uttagning och innan det är tid att resa till Korea har delegationen fått missionsutbildning på SWEDINT under cirka en vecka. Det genomförs även en rekresa till Korea och Panmunjeom för att på plats se och uppleva landet och insatsområdet. Det är av stor vikt att de som placeras på delegationen får nödvändig kunskap som de har med sig till Korea. Förhållandet Sydkorea - Nordkorea samt övriga länders inverkan på förhållandena på den koreanska halvön är viktig kunskap för att förstå varför vi deltar med en övervakningskommission skapad genom det stilleståndsavtal som slöts mellan parterna 1953.

För dig som är intresserad av mer information och fakta om den koreanska halvön har föreningen en bok som i detalj beskriver detta. Boken är författad av Sture Theolin (tidigare Member och ambassadör) och heter ”Nordkorea och bomben” (365 sidor fakta). Kan köpas genom föreningen för 160 kronor plus porto.

Ny delegationschef (Member) blir generalmajor Anders Callert. Anders Callert kommer närmast från HKV som chef för HKV PROD FPE. Han kommer att presentera sig närmare i Koreaveteranen nummer 14 som kommer ut i december. Ställföreträdande delegationschef (Alternate Member) blir överste xxx xxxx. Operationsofficer blir överstelöjtnant xxx xxx. Sekreterare blir major xxx xxxx. Ny kvartermästare blir kapten xxx xxx.

Insatsen i Korea är en medföljandemission vilket innebär att delegaterna kan ta med sig familjen till Korea. Detta är den enda insatsen för tillfället som tillåter familjen att följa med och uppleva lite av vad det innebär att tjänstgöra i ett annat land under de förhållanden som råder i Korea.

Nedan ser vi hemroterande delegation till vänster om klockan i klockstapeln och den nya till höger på bilden.

Olof Lidins resa fortsätter.....

Samtidigt med industrierna följde den övriga staden med. Nu var allt mer eller mindre hoplappat med plåt och papp. Men det fanns ett par hus som klarat sig bra trots alla flyganfall. Det var ett par gamla japanska tjänstevillor och där var de svenska och schweiziska kontrollgrupperna inkvarterade. Naturligtvis fanns det inte en fönsterruta kvar och nog hade husen fått andra defekter, men inte värre än att de kunde bebos. Bland annat hade man satt in papper i stället för fönsterrutor på många ställen, men det gick ju bra åtminstone sommartid. Det var med stort intresse som man för första gången steg in till en svensk grupp i norr.

Man kan gott säga att man kom till ett bättre pensionat. Var och en hade sitt eget rum och det fanns sällskapsrum och radiorum. Tre gånger om dagen var det dukat till måltid. Då gick man över till den schweiziska villan och satte sig till ett ypperligt läckert bord med alla slags kinesiska drycker från vodka till sockerdricka och den ena kinesiska rätten efter den andra. Ris förekom till mest alla måltider.

Tjänsten vid stationen var ett angenämt avbrott i vilan vid pensionatet. Ett par gånger per vecka hade man ett sammanträde med tjecker, polacker och schweizare i den gemensamma möteslokalen. Det stökades undan på mindre än en halvtimme. Så blev det fråga om inspektioner ett par gånger i veckan och man gav sig ut på en timmes bilpromenad till hamnen och flygplatsen. Det var mest kurirplan som kom och det var ett visst nöje att åka ut för man väntade att höra från Sverige. Det var alltid angenämt mitt i vilan att ta emot ett brev eller två.

Jag hade nöjet att vara med på en inspektion som gjordes av teamet. Det bestämdes att man skulle inspektera fiskhamnen. Det blev inte så lite folk som sattes i rörelse. Det blev på nytt en hel karavan. Innan man gav sig iväg var det ett omfattande hälsande och handskakande. Man gick runt till alla kineser och koreaner och tryckte deras händer och samma sak gällde tjecker och polacker. Så kom man iväg i noggrant bestämd ordning med bevakning både före och efter. Det var en ganska imponerande kavalkad och man förstår civilbefolkningen som gjorde avbrott i arbetet och beskådade processionen.

Vi for förbi ytterligare industriruiner, kvinnor med bylten på sina huvuden, en gammal rysk lastbil och myllrande barn innan vi kom till hamnen. Där mötte vi hamnkaptenen och riktade frågan: ”Har det förekommit någon ut eller införsel av trupp och materiel?” Detta översattes runt på kinesiska, koreanska, tjeckiska, polska och engelska. Hamnkaptenen svarade med en skakning med huvudet. Ordföranden för veckan, den tjeckiske ledaren, konstaterade detta och inbjöd kontrollanterna att själva titta omkring i hamnen. Det blev en intressant vandring längs kajen, där man just hivade upp en fångst av makrill från flera båtar.

Vi återvände till det angenäma lugnet på kontrollstationen och hoppades på att det dåliga vädret skulle förbli. Men vi bedrog oss! Plötsligt anmälde vakthavande officer sig och bad oss att vara färdiga för avresa med fem minuters varsel. Strax var vi på väg till flygplatsen och trots att det fortfarande var ganska dåligt väder fick vi starta. Över ett molntäcke svävade vi fram till i närheten av sibiriska gränsen och Chongjin. Vi flög ut över Japanska Havet, och så in mot flygfältet.

Stunden efter var vi på nytt i en jeep-karavan, denna gången på väg in till Chongjin. Vad små risplantorna var här och vad frusna de barfota bönderna såg ut där de gick i det kalla vattnet! Själv konstaterade jag snart att det var kallt i luften. Jag kom i sommaruniforn och svepte regnkappan omkring mig.

Vi var inne i en ny sönderbombad stad med mängder av skjul, hopfogade av träbitar och andra slags usla bostäder. Ur rör som stack fram här och var ur ruinerna bolmade rök fram, indikerande att det fanns bostäder, där trots allt människor levde. Barnen överraskade här mera än på andra ställen i Nordkorea. Man vinkade nämligen och man skrattade. Vi tog risken att vinka och skratta tillbaka och det blev på så sätt en munter färd. Kan man på ett enkelt sätt glädja små fattiga barn, så skall man göra det. Hela vägen fanns poster utplacerade för vår säkerhet.

Vi körde rätt genom staden där få beboeliga byggnader fanns kvar. I ett grått hus i utkanten av staden bodde de svenska och schweiziska medlemmarna av kontrollteamet. Polackerna och tjeckerna bodde ett par hundra meter därifrån.

En sak som frapperade i Chongjin var de många kommunistiska minnesmärkena från 1945. På olika platser i staden var sådana monument resta till den ryska befrielsearméns ära, allt i granit. Därför stod de också kvar, medan hela bebyggelsen runt omkring var bortblåst. På ett ställe var en ”vacker” treklöver uppsatt: Kim Il-sung med Malenkov på sin högra och Mao Tse-tung på sin vänstra sida.

Vi kom till en ny väl utrustad kontrollstation och man tvekar inte att kalla även den för ett ypperligt pensionat. Middagsbordet var till och med flottare än i Hungnam och man njöt av läckerheterna. Det var ty-

dligt att kineser och koreaner gjorde allt för att svenskar och schweizare skulle trivas. Allt var trivsamt, bättre kan man inte ha det.

Men det var ett aber med Chongjin. Det var ruskigt kallt under regntiden, Team-medlemmarna klagade och beställde ylletröjor och långkalsonger. Man drog omkring sig. Mest kändes det på natten, det räckte inte alls med pyjamas och två filtar. Innan morgonen hade man blivit helt påklädd för att kunna sova något så när varmt.

Redo för vinterresa i Nordkorea

På nyåret 1955 gjorde jag ännu en kurirresa till stationerna i norr. Denna gång med flyg till Sinanju och sedan med tåg till Manpo. Till femte stationen i norr, Sinuiju, kom jag aldrig. Resan till Sinanju med flyg och sedan med tåg till Manpo var ackompanjerad av snö, vinter, vitt och kyla. Flyget till Sinanju var lika kallt. Man kunde blott svepa pälsen kring sig och följa bombhålen som inramade vägen och blev minnet från resan. Var det minus 10 i Panmunjom var det minst 20 i Sinanju och inte mindre sedan i Manpo.

Vi kom ned och möttes av isande vindar: Det var bara att dra ner vintermössan så långt som glasögonen tillät, fälla upp skinnkragen och sätta sig i den sedvanliga jeepen och bli transporterad till kontrollstationen.

Sinanju var en bedrövlig anblick. Staden hade fått lida för att vara en järnvägsknut i norr. Bomberna hade tydligen haglat tätt som staden utraderats. Man kunde bara se inte igengrävda bombhål.

På kvällen dagen efter stod tåget klart mot Manpo. Det bestod av bara en vagn som sedan bara bestod av en första klassen sovkupé. Det var bäddat och klart med redan neddragna gardiner. På bordet bredvid var ett batteri med drycker och i dörröppningen skymtade då och då en kypare med ett leende och en bugning. Man sov gott.

Vädret i Manpo var iskallt. Snön knarrade under fötterna. Vagnen var överisad. Men det var ett oändligt vackert vinterväder. Kontrollstationen var utmärkt hemtrevlig och svenskar och schweizare trivdes bra där tillsammans i små utrymmen.

I april 1954 beordrades jag att åka som kurir till de fem kontrollstationerna i Sydkorea. Jag accepterade med glädje.

Kurirresor till de fem kontrollstationerna i söder försiggick med ett litet enmotorigt flygplan, ställt till förfogande av FN-sidan. Fördelen med ett litet plan är att det kom upp så lätt. Plötsligt svävade man högt uppe i luften över den ena koreanska höjden efter den andra och de vårgröna risfälten blev allt mindre ju högre planet klättrade.

Första biten av resan var kort. Bara omkring fyrtio minuter tog turen från begynnelsestationen, Munsan-ni, till Inchon, där det första teamet höll hus. Faktum är att åkturen från flygfältet till stationen tog längre tid än flygturen. Inchon ligger ute vid havet och kontrollstationen har man placerat vackert uppe på en höjd med utsikt över havet. Det blev ett hjärtligt mottagande av svenska vänner, post och meddelanden togs emot med glädje och så åt man middag. I matsalen satt svenskar, schweizare, polacker och tjecker vid var sina bord. Amerikanska liaison officerare satt vid ett särskilt bord. Små nätta koreanska flickor serverade. Det var annat än vad man var van vid i Panmunjom----

Middagen var emellertid snart över, likaså tiden i Inchon och vi var på nytt iväg till flygfältet. Upp bar det och denna gång på väg till kontrollstationen i Kunsan. Det tog en och en och en halv timme och det vackra vädret tillät markstudier. Denna västra sida är låglänt och erinrar om Skåne i Sverige. Efter en timmes flygning utbredde sig en jordbruksbygd som fortsatte till den lilla hamnstaden Kunsan, där en av kontrollgrupperna var placerad.

Vi passerade staden och fortsatte ett drygt stycke ut på landet innan vi nådde flygplatsen. På nytt blev det en fin landning och så följde en cirka 45 minuters jeepåkning till staden. Vi kom genom ett bebyggt område och bondebefolkningen skymtade både på vägkanter och ute på fälten. Vårbruket var i full gång och sädesfälten var gröna (21 april). Plötsligt nådde vi stationen och fick hälsa på landsmän och blev visade vårt nattlogi. Här skulle vi övernatta innan man fortsatte till ytterligare tre stationer.

Det blev kvällsmat, man diskuterade det aktuella läget och så kom man överens om att man måste ut och se på stan eftersom man i alla fall skulle övernatta. Det blev att vandra med militärpoliser på båda sidor. Staden hade ett par nattklubbar, av vilka vi fann den ena stängd. Vi trängde tappert in i den andra, en enkelt hoplappad bar. Vi tog en drink och vi pratade lite med den värdinna som satte sig vid vårt bord.

Jag var emellertid så rasande trött efter en hel dags jäkt att det var med stor tillfredställelse som jag gick hem längs leriga, mörka gator vid niotiden. Man hade inte mycket gatlyse i en mindre stad! På stationen tog vi oss ytterligare en drink, samman med några polska vänner vid teamet. Sedan var det ljuvligt att krypa ned mellan svala lakan!

Det var en lika vacker dag som mötte! Det var kl 7 efter frukost som vi var på väg till flygplatsen. Bönderna var redan ute på fälten och arbetade i sina vita kläder. Vi var snart uppe i luften och Korea bredde på nytt ut sig framför oss. Först var det lågland men sen dök bergen upp vid horisonten. Korea är i det stora hela ett bergigt land. Lågland är ett undantag. Men mellan bergsmassiven sträcker sig odlingsbara jordbitar, som verkar vara utnyttjade till det yttersta.

Vi passerade den ena bergskedjan efter den andra och plötsligt såg vi den stora staden Taegu under oss. Dit skulle vi senare på dagen. Först skulle vi till Pusan. På vägen dit passerade vi de vackraste flodserpentiner.

Men så plötsligt skymtade vi havet och trots att det inte var så länge sedan sist, hade man lust liksom de gamla grekerna att utbrista ”talatta, talatta”. Det var en så vacker dag och naturen runt Pusan var helt enkelt underbar. Vi gjorde en sväng ut över havet i väntan på att få gå ned. Vi hann njuta av ett snabbt färgspel och så var vi nere.

Väl nere såg man kanske inte så mycket av det sköna.

Så mycket damm mötte på vägarna och så mycket armod och fattigdom bland befolkningen att man glömde det första intrycket. Men det var sommar i Pusan! Vi som kom från det ganska kalla Panmunjom njöt av detta Medelhavsklimat. Kontrollstationen var placerad på en höjd med god utsikt ut över hamnen och havet.

Medlemmarna av den svenska gruppen klagade heller inte. Det enda som oroade var farhågan att alltför snart förflyttas till en mindre angenäm station norr om bamburidån.

Vi åt middag, vi pratade om Panmunjom och vi var hjärtligt överens om att den kommande Geneve-konferensen kom att betyda mycket. Så var det plötsligt tid för ett hjärtligt avsked från vännen Altrichter, en 45 minuters dammig väg tillbaka till flygplatsen och 40 minuters flygning till Taegu.

Taegu är en stor stad och en omfattande militär bastion belägen mitt i Sydkorea. Det blev postutlämning och middag med det svenska teamet och sedan bar det iväg till ett par amerikanska officersklubbar. Kvällen fördrevs i glatt lag och klockan blev snart 23. Man åkte i sedanbilar för omväxlingens skull men lika bevakad av militär polis som vanligt. Man var glad för det lugna livet i Panmunjom….

Morgonen efter vaknade jag och visste inte riktigt var jag befann sig. Snart var jag på det klara med att den sista sträckan till Kangnung låg framför. Det var den längsta och svåraste sträckan. Berg och åter berg. Vi kom ut till kusten och en förtjusande timmes resa över vatten längs kusten tog vid. Bergen gick ända ned i havet och kustvägen försvann i tunnlar. Väl framme tog ende svensken emot och bjöd på middag. Så var

det tid för återresan till Munsan-ni. Vägen gick över höga berg, från bergsrygg till bergsrygg, i en timmes tid. Glad var jag när jag såg Munsan-ni närma sig och veta att jag strax skulle vara hemma i tältet.

Natten efter sov jag mycket gott!
(21-24 april 1954)

Resan Hem

"No breakfast, I went down for a sandwich and coffee." Lättnad. Sedan upp igen och sedan tjugo minuter senare framme vid Kinpo flygfält och en Globemaster väntande på att ta mig till Tachikawa-flygplatsen utanför Tokyo. Sedan följde en lång busstur till Shinbashi och Dai-ichi Hotel i centrala Tokyo.

Le Vietnam

Båten, Le Vietnam, var försenad och sålunda också avresan till Europa. Det blev en månads väntan. En våt regnig mars månad då jag hann med mycket i och omkring Tokyo. Det mest minnesvärda var en tripp upp till Kawaguchiko, en sjö- och turistort just nedanför berget Fuji. Denna gång nöjde jag mig med att se Fuji från nedan och med en dagstur på cykel runt själva alpsjön med namnet Kawaguchiko med angenämt sällskap på cykelramen. Fuji hade jag klättrat upp på i juli 1953.

Någon dag senare var jag tillbaka i Tokyo och åter på Daiichi Hotel. Det var fortsatt väntan. Båtbolaget, Messagerie Maritime, kunde bara meddela att båten, Le Vietnam, var försenad på sin långa resa från Marseille. Det var bara att vänta. På dagarna fortsatte jag mitt arbete med japanska språket och strövade runt mellan kaffebarerna i Ginza-distriktet. På mitt favoritställe kunde man beställa klassisk musik och så öppna boken och börja studierna i angenämt sällskap. På kvällarna besökte jag en liten bar i Shinbashis inre kvarter, ofta tillsammans med svenskar på hotellet. Jag blev god vän med Mama-san, det vill säga bar-chefen. Det var en rar liten kvinna, dimunitiv och söt. Hon hette Kiku. Vi gick ofta ut tillsammans när baren stängt vid midnatt. Det skedde också sista kvällen före avresan. Det regnade som det gjort hela månaden. Vi trängdes under samma paraply som hon eskorterade mig mot hotellet. Där vid avskedet viskandet hon plötsligt I mitt öra, "Vill du komma och sova med mig i natt?" Det skulle bli hennes avskedsgåva. Jag glömmer aldrig de söta läpparna som viskade i mitt öra. What a wonderful last memory from Japan! Överraskad, måste jag avböja. Jag skulle ju upp och iväg nästa morgon klockan 6. Jag skulle packa och betala på hotellet etc. Men ett sådant avsked sista kvällen glömmer man aldrig. Hör du det, Mama-san, Kiku-san!

Klockan sex morgonen efter var jag färdig. Taxi tog mig ned till Yokohama där Le Vietnam låg vid kaj. Det var - med nutida mått - ett snällt mindre kryssningsfartyg med kapacitet för ett 100-tal passagerare fördelade på en första klass högre upp och en andra klass längre ned. Messagerie Maritime var bolaget. Jag fick en delad hytt på övre sidan med en rar yngre engelsman - Mike Simmons - som kabinkamrat. Vi fick en vänskap som skulle räcka till Marseille och sist till Paris. Det blev också en underbar segling hela vägen med vackert väder och ingen tillstymmelse till storm, knappt regn, men väl värme och sol. 30 dagar och lika många nätter.

Första etappen gick till Kobe söderut på Honshu. Vi kom förbi Awaji och förbi Osaka. Det var i vackraste sakura- (körsbär) blomningen och jag inbjöds till lunch i en skolpark (Ichinomiya) av studenter. Vackert under skärt blommande träd. Samma eftermiddag seglade vi vidare ut i Kinesiska sjön längs en kedja av öar och förbi Okinawa genom natten. En dag senare lade vi till i Hong Kong för en dag där. Vi åkte ut till en fiskrestaurang i Aberdeen där man valde levande fisk i en bassäng som sedan serverades läckert och gott. Man hann med skräddare på morgonen och färdiga kläder levererade med kinesiskindisk precision på kvällen.

På natten seglade vi vidare och nu genom sydkinesiska sjön. Efter ett snabbesök i Manila på Filippinerna var målet Saigon där vi var framme någon dag senare. Det var fortfarande en fransk stad om även

under fransk utrymning. Jag besökte övervakningskomissionen och indiska chefskapet och förvånades över deras optimism att 15:e bredgraden skulle hålla liksom 38:e bredgraden i Korea. Så hyrde jag en cykelricksha och gjorde en tur ned till Cholon. Det var omkring det hela utom ett kafébesök på stora gatan i en atmosfär som erinrade om Paris. Det var den sydliga värmen som slog emot och jag var snart nöjd och glad att återvända tillbaka till båten och en klimatiserad kabin.

I Vietnam

Situationen ombord förändrades i samband med ankomsten av ett antal franska officerare på hemresa från en koloni i upplösning. Ombord kom också ett antal unga franska damer likaså på hemresa. Det blev livligt. Det blev party life på däck var kväll. Musik spelades och det dansades till midnatt. Jag och Mike och en tredje engelsman satt som regel vid eget bord vid relingen och betraktade det livliga livet som nu fick en definitiv fransk prägel. Mike och jag var unga nog att deltaga i dansen mellan drinkarna medan vår reskamrat, Jerry, föredrog att njuta av spektaklet över ett gott glas.

På så sätt anlände vi till Singapore där jag roade mig först med en bicyckel rickshaw tur till Raffles Hotel och gamla koloniala omgivningar och sedan tog del i en tur för att se sultanens tigrar uppe i Johore. Sedan följde blå och soliga dagar och merriment ombord tills vi nådde fram till Ceylon och Kolombo där en tur var arrangerad till Kandy och underbara vyer med elefanter i arbete och barn som tvättade och skrubbade elefanter i en flodgång. Meterlånga fladdermöss hängde i träden i väntan på natten. Ceylon var så nära paradiset som man kunde komma, tyckte jag.

Våra vänner vid middagsbordet klagade att ingenting hände på båten som var spännande eller skandalöst. En skandal tillhörde en lång sjöresa, men inget spektakulärt hände på vår kryssning, menade de. Mike och jag förstod att något måste göras. Vi inbjöd två attraktiva unga damer från tredje klass, Miss Thomsen och Miss Chamberlain till en sen simtur i vår första klass pool just som våra middagsvänner skulle lämna för natten. Vi plaskade kring glatt kring poolen och de stirrade. De hade fått sin lilla skandal. Ämnet kom inte upp igen. De hade fått nog!

Flera dagar följde på öppen sjö. Vi passerade ögrupper, Maldiverna sades det. Så blev det rum sjö, ett par underbara dagar med bad på dagen och drinkar och dans på kvällen. Vi kom upp i Aden-bukten. Nästa strandhugg blev Djibouti. Det blev ett kort besök som man föredrar att glömma. Det var en fattigdom och en tiggande mur från båten in till staden. Tiggare kantade bägge sidor även tillbaka till båten. Det blev det enda och dystra minnet från Djibouti.

Så var vi snabba på väg upp till Port Said och slutseglingen över Medelhavet. Två dagar på Medelhavet. En vacker natt då vi var mest uppe och såg Stromboli i utbrott. Sista kvällen tog jag mod till mig och bjöd upp the true Belle bland de franska flickorna och fick ett nytt minne för livet. Hon sjöng in i mitt öra, något som aldrig hänt mig förr eller senare. Det var en underbar natt som dock avbröts av ett rop från franska gruppen. Man skönjde Frankrike och Marseille förut. En sista ton i örat, en snabb kyss från la Belle, som försvann in bland fransmännen. Och jag kunde gräma mig över att ha missat så många tidigare kvällar från Yokohama eller Saigon … Det var den 5 maj.

Det blev så tåg till Paris tillsammans med Mike och Jerry. Och en sista dag tillsammans där för att aldrig mer ses. Sedan tåg till Köpenhamn, nya möten, och så tåg till Stockholm och så Uppsala där min bror Sigurd och Selma tog emot, och till allra sist upp till Lagmansön. Det var den 11 maj 1955.

Det var väl en resa!

In Memoriam

Ledningen fick ett sorgligt besked den 26 januari 2021 om att vår Vice President Roger Klasson efter en kort tids sjukdom (cancer) avlidit. Roger lämnar efter sig hustru Carina samt barnen Johanna, Isabella och Maja. Roger hade ett stort kontaktnät både i Sverige och utomlands. Vi sörjer med Carina och barnen. Det var inte hans tid ännu men vi hoppas det fanns någon mening med det hela.

Roger kom in i ledningen med massor av energi och det var intressant och roligt att arbeta med honom. Han hade många idéer om hur vi och vår verksamhet skulle hanteras. Vi var glada när han meddelade att han var villig att ställa upp och hjälpa till med arbetet i föreningen. Det är inte helt enkelt att få intresserade att ställa upp och bidra med sin lediga tid i ett ideellt föreningsarbete. Roger var dessutom fortfarande aktiv officer på Ledningsregementet vilket krävde en välplanerad kalender för oss alla. Han var som klippt och skuren i ledningen för Koreaveteranerna och ett föredöme för våra medlemmar.

Roger och hans hustru Carina försökte alltid att närvara på våra träffar och även Carina var och är fortfarande mycket aktiv i vår förening.

Vi hoppas att Roger fått ro och att han nu träffar sina tidigare anhöriga, kamrater och veteraner var han än befinner sig.

R.I.P. Roger

HALLMANS.nu

Medaljer, pins, statyetter, vimplar
och mycket mer. Fråga oss, vi är experter!

HALLMANS.nu
Premiering - Idrottspriser - Gravyr
08 - 580 80 180 order@hallmans.nu

Stolt leverantör till SMKR,
Svenska Pistolskytteförbundet,
KSSS, Gröna Lund
och tusentals
andra kunder.

FREDSRIKET MOROKULIEN

(Text: Infocenter Morokulien och Gunnar Persson, foto Gunnar Persson)

Fredsmonumentet består av två pelare, en på vardera sidan av gränslinjen, men med en gemensam grund. Ovanpå är två figurer som håller händerna över gränsen.

Efter den oerhört dramatiska – och för en del traumautiska – unionsupplösningen mellan Sverige och Norge 1905, var gemene man ganska tacksamma att skillsmässan genomförts med fredliga medel.

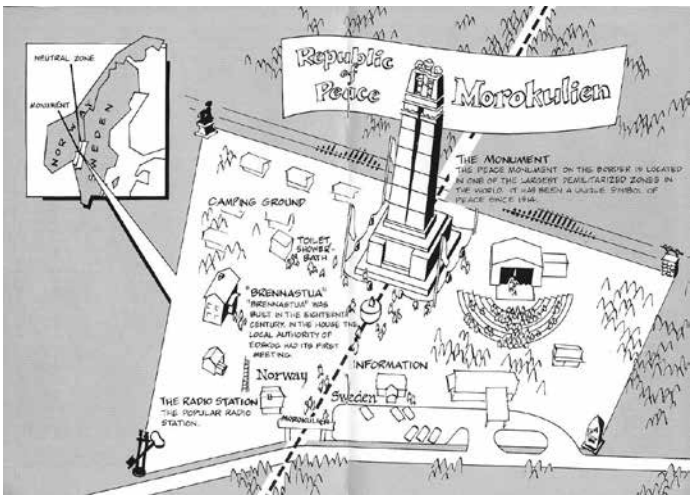

Skiss över området vid gränsen

Den Nordiska Fredskongressen i Stockholm 1910 antog ett förslag om insamling till ett fredsmonument för att fira 100-årig fred mellan grannländerna 1914. Att det blev just denna plats mellan Eda och Eidskog är ganska naturligt; det är en gammal och viktig kommunikationsled, det sista slaget mellan Sverige och Norge stod vid Matrand cirka 15 km härifrån och man ville att monumentet skulle synas väl både från vägen och järnvägen. Marken köptes in av fredsföreningen i respektive länder för ändamålet.

Man lyckades hålla nere kostnaden för projektet till 26 500 kronor. Norges Statsbaner levererade den vita graniten från Idrefjorden och arkitekt Lars Johan Lehming ritade monumentet helt utan ersättning. Karlstadsbon Anton Huse med mannar reste allt på plats.

Men innan monumentet hunnit invigas förmörkades glädjen av att första världskriget brutit ut. Man valde dock att fullfölja invigningen och samtidigt protestera mot det pågående kriget. Detta gjorde att 12 000 människor kom för att delta på festligheterna.

Den 16 augusti 1914 anlände tågen från Sverige och Norge. Där kom 60 norska stortingsledamöter och 10 svenska riksdagsmän som tillsammans med folket som samlats denna strålande dag, gjorde invigningen till en magnifik manifestation. Huvudtalare från Sverige var biskop von Schéele och Svenska Freds- och Skiljedomsföreningens ordförande Carl Sundblad. Från Norge kom Stortingspresidenten Jörgen Lövland som utbrast: ”Detta är en av de skjöneste festunder nogen av os som er her tillstede har oplevet”.

Under andra världskriget var monumentplatsen respekterad av de tyska soldaterna. Det var den plats där norsk-svenska par hade möjlighet att gifta sig och sedan följas åt in i Sverige.

Efter krigsslutet 1945 kom greve Folke Bernadotte till ett fredsmöte som samlade 13 000 åhörare. Han hade då nyligen kommit hem från Tyskland där han arbetat med utväxlingen av krigsfångar.

Sveriges Radio tillsammans med Norsk Rikskringkasting lånade monumentplatsen 1959 för underhållningsprogrammet ”Över alla gränser” med Lennart Hyland och Randi Kolstad.

Lennart Hyland, foto Jan Ekenryd

Platsen gavs då namnet Radioriket Morokulien för att det skulle vara en moro/kul plats: moro-kul-i-en. Namnet uppfanns av Bertil Perrolf i samband med sändningarna från Morokulien. Man samlade in pengar till flyktinghjälpen och man byggde en stuga åt en ungersk flyktingfamilj på monumentsområdet. Den fick namnet Lindblomsvillan efter ordföranden i Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen. En bensinstation, kaffebar och amfiteater byggdes också på platsen och de fyra ”hörnstenar” som markerar rikets gränser. Den norska ”Margarinkungen” Per Løken i Magnor var involverad i aktiviteterna.

De svensk och norska statsministrarna Erlander och Gerhardsen erkände på lördagskvällen den 3 oktober 1959 Morokulien som Nordens nya stat och Hyland åtog sig rollen som statschef. Den 17 augusti 2009 fick Morokulien en ny kung i radio- och tv-ikonen Lars-Gunnar Björklund. Nedan ses Björklund krönas av Christina Öster. Lars-Gunnar Björklund avled den 30 nivember 2012 och sedan dess har Morokulien ännu inte krönt någon ny kung.

Foto Johanna Skoglund

I samband med radioprogrammet öppnades ett postkontor och man firade ”Stora Brevskrivardagen” där man samlade in 1 miljon brev som gick till nya brevvänner i de båda länderna. Bland frimärkssamlare jorden runt är Morokulien något mystiskt. I hela världen är det bara från Morokulien som man kan skicka ett brev frankerat med två länders frimärken.

Då man firade 50-årsminnet för monumentet och 150 år av nordisk fred 1964, hade platsen döpts om till Gränsriket Morokulien och alla hågade erbjöds att bli medborgare i detta världens enda fredsrike.

Här finns också världens minsta gränsbro som går mellan Norge och Sverige.

Leif Ström står mitt på gränsen

I Fredsriket finns även en amatörradiostation – ARIM – som är känd i hela världen då den har både norsk och svensk anropssignal. Här finns även Brennastua, en kulturhistorisk byggnad från 1700-talet där Eidskogs kommun hade sitt första fullmäktigesammanträde.

Ministerlunden påbörjades vid 90-årsjubileet 2004 av Thorvald Stoltenberg, före detta norsk utrikesminister. Sedan dess har resten av ministerlunden fått sina träd planterade: Ornäsbjörkar och Rönnbärsträd. I ministerlunden har bland andra Björn von Sydow planeterat träd som representant för Sverige och svenskarna.

Entrén till ministerlunden

Mot järnvägen finns ett träd planterat för 50 år av svensk-norskt tullsamarbete 2009 och mellan informationstavlan och Amatörradiostugan finns ett fredsträd planterat år 2010 av Sumitra Kulkarni Gandhi, barnbarn till Mahatma Gandhi.

Morokuliens informationscenter byggdes 1996 mitt på gränslinjen. Där finns Eda och Eidskogs gemensamma turistbyrå med turistinformation om hela Sverige och Norge. I byggnaden finns även ARKO samt Grensetjänsten som hjälper människor i båda länderna att klara ut regelverket i de fall där myndigheterna i Norge och Sverige arbetar på olika sätt.

Mitten av informationscentret

Både 1979 och 1984 gav man ut ett minnesmynt i form av en daler.

Fakta om Morokulien

- Gränsen mellan Sverige och Norge är 1630 kilometer lång och fastställdes 1751
- Bredden på gränsgatan är 5 meter, det vill säga 2,5 meter på var sida om gränsen
- Det finns 651 riksrösen längs gränsen av normal typ, det vill säga mellan 4 och 6 ton samt 6 stycken större. Det finns 5 minnesstenar
- Gränsröset i Morokulien har nummer 67 och årtalet 1754
- Gränsesömmen är en 2400 kilometer lång vandringsled längs gränsen
- Fredsriket har fyra hörnstenar som markerar dess område:

Gränsröse nummer 67 av 651

Trollet, en av fyra hörnstenar

Del av den 1630 kilometer långa gränsgatan

På norsk sida vid riksväg 2 finns en jättenyckel som från början var en sparbössa till flyktinghjälpen, formgiven av Stig Ericsson. Det är också format som fredsmonumentet med en mikrofon på toppen samt två personer som skall föreställa Lennart Hyland och Randi Kolstad.

På svensk sida mellan bensinstationen och riksväg 61 finns en stilfull granitsten formgiven av Halvor

Halvorsen, med en nyckel och namnet Morokulien ingraverat. På svensk sida mot järnvägen finns Olav Fiskeruds gränssten i betong som är fylld med vackra rundstenar.

Amfiteatern

Gunnar Persson här tillsammans med nuvarande Riksmästaren i Morokulien Christina Öster i tidsenliga kläder från 1914

På norsk sida mot järnvägen fanns en originell hörnsten av trä formgiven av Holger Karlsson. Dessvärre har den inte hållit för tidens tand. På sockeln fanns ingraverat: Jag tycker om Sverige. Jeg elsker Norge. Morokulien er best. Vad tycker du, Hyland?

Gränstrafiken är idag relativt omfattande och genom detta kommer många att besöka platsen. Det finns även en campingplats för husvagnar, husbilar och även stugor i anslutning till Fredsriket för den som vill stanna lite längre. Här finns även ett par bra restauranger för den som blir hungrig.

Montebello campiongplats

Här finns också ett konferenscenter med plats för upp till 60 personer. Du hittar mer på Morokuliens hemsida.

FREDSKLOCKAN I MOROKULIEN

Ytterligare ett projekt kom att projekteras och konstrueras i Morokulien nämligen en av tre fredsklockor. Fredsklockorna är skänkta av World Peace Bell Park i Hwacheong i Sydkorea.

Fredsklockan med placering mitt i ministerlunden

En finns i Hwacheong Fredsparken i Korea, en på Voksenaasen i Norge samt en i Morokulien. Hösten 2013 påbörjades ett projekt som innebar att tre koreanska fredsklockor med placering i en pagod. Ett första möte ägde rum i Oslo på Voksenaasen (svenskt fredsforsknings- och konferenscenter som drivs av kulturdepartementet) där flera inblandade var församlade och diskuterade ett förslag som korearepresent-

anterna visade upp i form av en modell. Alla var överens om att detta var ett bra förslag och arbetet skulle fortsätta. Tanken var att koreanska timmermän skulle bygga upp dessa pagodor på plats i respektive land med timmer från Korea. Klockorna skulle tillverkas i brons och gjutas i Norge. Bronset till två av klockorna kommer från ett fartyg som rederiet EUKOR i Korea håller på att skrota. Den tredje klockan som skall hänga i Korea är den utbytta klockan från Oslo stadshus.

Klockan i Morokulien skall ringa årligen på fredsdagen den 16 augusti. Ansvarig för projektet var Voksenaasen i Norge, Eda och Eidskogs kommun, Hwacheong-un kommun i Korea, rederiet EUKOR med flera. Adjungerade till projektet var även veteranföreningen SverigeKoreaVeteranerna. Veteranföreningen deltog även i samband med invigningen av fredsklockan i Korea i juni 2014 och Morokulien 16 augusti 2014 på 100 årsdagen av freden mellan länderna.

I samband med invigningen den 16 augusti 2014 deltog bland andra den koreanska ambassadören i Sverige, representanter från Hwacheong i Korea, de norska och svenska talmännen, Försvarsmakten representerades av ledningen på Militärregion Väst, SverigeKoreaVeteranerna, F 18 Kamratförening med flera.

Här ser vi Christina Öster med de båda talmännen-Per Westerberg till höger och Olemic Thommessen till vänster

Invigningen pågick under två dagar med aktiviteter kvällen före och under hela dagen den 16 augusti. Det blev en väldigt fin och härlig upplevelse väl värd att uppleva igen. Årligen den 16 augusti genomförs någon form av minnesceremoni i Morokulien.

Det var sång och musik, tal av tillresta VIP och teater ute i skogen vid gränsgatan samt dans på dansbanan och dragspelsmusik av Kalle Jularbos orkester och allt i tidsenliga kläder.

Tal av Koreas ambassadör

Morokuliens flagga

Representanter från Försvarsmakten MR V

Amfiteatern fullsatt

Nedan tidsenliga soldater

Med Åke Söderberg i Korea 1955

Av Lennart Westergård (text och foto)

Åke Söderberg under tjänstgöring vid Neutral Nations Supervisory Commission i Korea 1955. Han hade alltid en livvakt i hasorna.

Åke Söderberg var yngre bror till den legendariske flygaren Nils Söderberg. I en fyllig och trevlig artikel med rubrik ”Han hade ett härligt liv” beskrev Göran Nilzén i SFT nr 1-2010 Åke Söderbergs liv som flygare, bland annat hans insats som jaktdivisionschef vid F 19 under finska vinterkriget 1939–40. Ett kortare stycke handlar om Åkes tjänstgöring vid NNSC, Neutral Nations Supervisory Commission, i Korea. Artikelförfattaren tjänstgjorde med Åke Söderberg i Pusan som hans ställföreträdare, *alternate*.

Åke Söderberg visar sin chefsmodul i Panmunjom. Officerare av lägre grader bodde i 4-mannatält typ M.A.S.H.

Den nära samvaron med Åke blev för mig en rik upplevelse som lämnat outplånliga minnen. Jag är därför glad att här kunna komplettera bilden av hans insatser i Korea.

NNSC bestod 1955 av delegationer från Polen och dåvarande Tjeckoslovakien, valda av Nordkorea, samt Schweiz och Sverige, valda av FN som ju var den andra krigförande parten. Övervakningen skedde på fem platser i vardera landet; i Nordkorea två gränsövergångar till Kina och tre hamnområden; i Sydkorea fyra hamnar med flygbaser och en central flygbas i Taegu. Delegationernas ledningsplatser i Panmunjom; Polens och Tjeckoslovakiens hos den nordkoreanska armén norr om demarkationslinjen, Schweiz och Sveriges söder därom hos US Army. Där låg och ligger ännu vapenstilleståndskommissionens (MAC) sammanträdeslokal, med en vit linje på golvet och ett vitt band över bordet utvisande demarkationslinjen genom huset.

Den svenska delegationen bestod av 125 personer med militär status för bemanning av de tio fasta inspektionsteamen och ledningsplatsen med underhåll och samband, samgrupperad med den schweiziska delegationen. Förläggningen var ganska primitiv och bestod av tälthyddor av den typ vi alla sett i de populära M.A.S.H.-filmerna. Delegationen hade två chefer, diplomaten Tage Grönwall och förre I 5-chefen Carl-Oscar Agell, båda av generalmajors grad. Översten Åke Söderberg började sin tjänstgöring som vice stabschef i Panmunjom den 2 februari.

Jag träffade Åke första gången den 24 januari, då en avlösningskontingent till Korea samlades på försvarsstaben i Stockholm. Vi var tolv officerare och underofficerare som skulle avresa till Japan och Korea. Åke var äldst och utsågs till kontingentschef. En utmärkande egenskap hos honom var den naturliga auktoritet han utstrålade med sin lugna och stilfulla profil.

Åke Söderberg (till höger i bild) samtalar med norsättade överste Floyd L Wergeland, 8th US Armys chefsläkare

Med Birgit Nilsson till Rom

Den 28 januari lyfte vi från Bromma med SAS DC-6B Cloudmaster SE-BDR Sture Viking. Resan gick via Frankfurt-Rom-Karachi-Calcutta-Bangkok-Manila till Tokyo. Till Rom hade vi en charmerande medpassagerare i vår operasångerska Birgit Nilsson. Besättningsbyten i Rom och Bangkok men vi satt kvar i inmutade säten i samma flygmaskin som med tiden kändes som vår egen trygga boning. Efter inkörning av 8 timmar ”mot solen” landade vi på flygplatsen Haneda den 31 på kvällen efter en halvtimmes skakande final och passage genom ett tropiskt åskväder.

Från Tokyo till Seoul flög vi med en C-124 Globemaster II, en då mycket imponerande maskin med flera lastvåningar i den jättelika kroppen. Från Seoul fördes vi till Panmunjom med jeepar. Efter ett par dagars information och förberedelser tilldelades vi olika uppdrag. Åke installerades alltså som alternerande stabschef. Han ingick också i ett rörligt team som var berett att rycka ut vid rapporterade incidenter. Åke och en schweizisk kollega förenades då med en polsk och en tjeckisk delegat jämte adjutanter. Själv skickades jag som kontrollofficer och ställföreträdande delegat för två månader till Hungnam i Nordkorea, en stor hamnstad med flygfält, på ostkusten. Dit flögs jag i en rysk Dakota-kopia av kinesiska piloter. Tjänstgöringen där vore värd en egen berättelse.

Vid flera tillfällen framförde nordsidan skarpa protester i MAC mot påstådda kränkningar av Nordkoreas territorium. Det gällde både på marken och i luftrummet. Sydkoreanska spaningspatruller hade påträffats djupt inne i landet och nedkämpats. I luften handlade det om amerikanskt flyg som efter luftstrid hade avvisats eller ”bekämpats framgångsrikt”. Bevis om sydkoreansk markspaning – ”spionpatruller” – framvisades i form av i strid dödade soldater i sydkoreanska uniformer. Amerikanska kränkningar av luftrum-

Kapten Tarrekegn, Åke Söderberg och major Caldwell USA

Nordkoreanskt utbrott

När jag senare passerade Panmunjom på väg till mitt nästa team i Taegu i Sydkorea bodde jag ett par dagar i Panmunjom. Jag kunde då närvara vid ett möte med MAC just en dag när Åke redogjorde för en kontroll av en flygincident. Nordkoreas delegat, en general, var mycket arg och talade med stora bokstäver. Han ifrågasatte den rapport som det rörliga teamet hade lämnat till kommissionen. Det koreanska språkets ljudmönster är ganska stackatobetonat. När en upprörd talare dessutom skriker ut sin ilska mer än fördubblas denna upplevelse. Under det att utbrottet tolkades till engelska riktade alla sin uppmärksamhet mot Åke. Det blev tyst. Han tittade sig omkring. Med upphöjt lugn och utstrålande en air av kompetens i sin guldsmidda flygvapenuniform med de finska krigsdekorationerna talade han långsamt och tydligt på engelska. Hans svar löd ungefär: ”Jag är beredd att börja om från början. Jag kommer att läsa ur samma protokoll. Jag betonar att det är undertecknat även av de polska och tjeckiska delegaterna utan reservationer. Jag frågar Er därför, Sir, vill Ni verkligen att jag skall göra det?” Den nordkoreanske generalens ansiktsfärg avslöjade stridiga känslor men han förblev tyst med hårt sammanbitna käkar. Därefter reste han sig med sina adjutanter, bugade sig stelt inför FN-kommandots chefsdelegat, generalmajoren Harlan C Parks, USAF. Mötet avslutat.

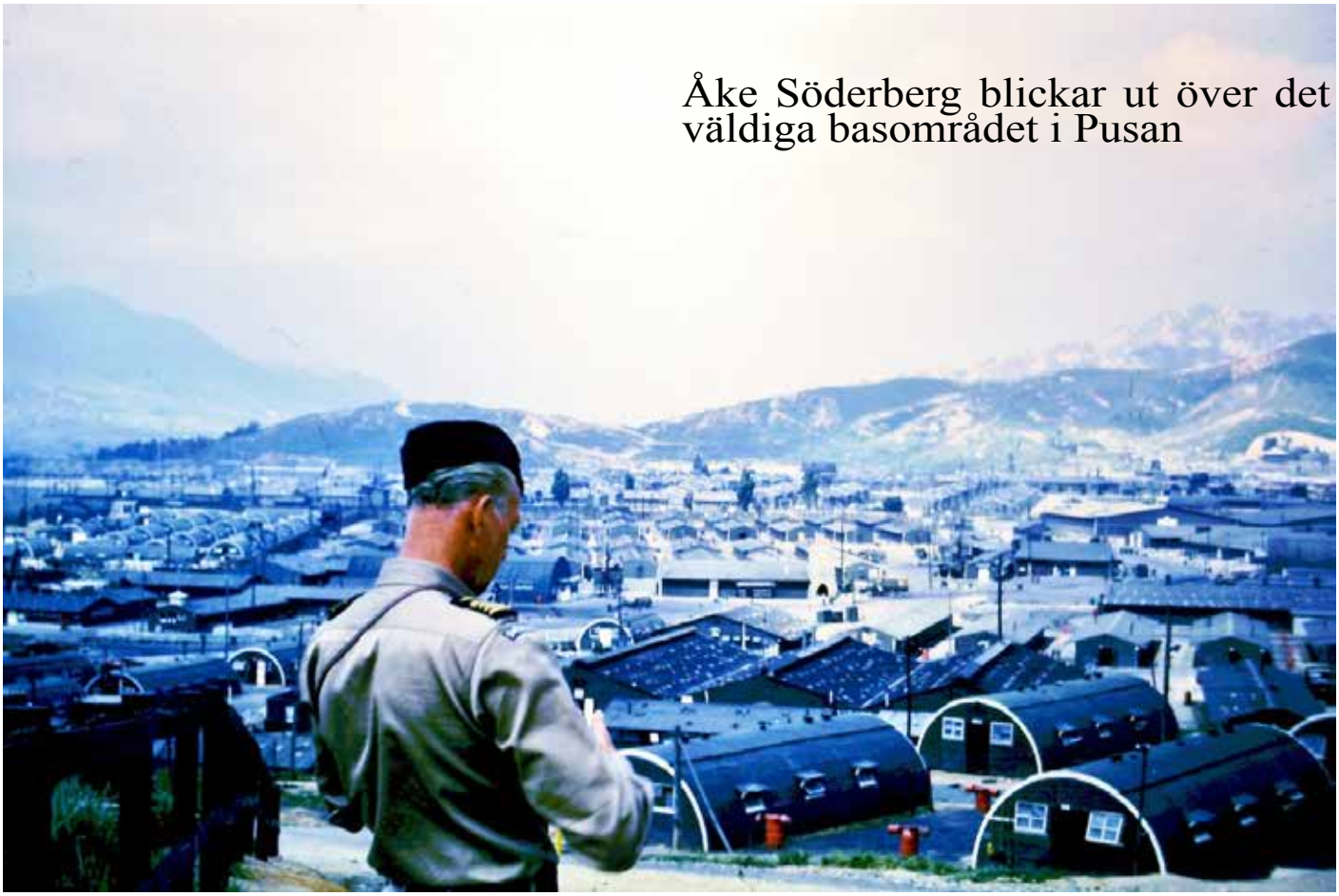

Åke Söderberg blickar ut över det väldiga basområdet i Pusan

En annan episod må förtäljas där Åke tog viktiga poäng. Amerikanska plan skulle i strid med nordkoreansk jakt ha fällt sina fälltankar djupt inne i Nordkorea. Sådana sades ha upphittats och skulle visas på platsen. Det rörliga teamet fördes dit med buss och ryska jeepar. En bucklig amerikansk fälltank uppvisades. Den var illa åtgången. Åke fotograferade. Vid senare granskning av bilderna genom filter framträdde materielbeteckning och serienummer. Den amerikanska materielförvaltningen stod inte vår präktiga svenska efter i noggrannhet. När så Åke begärde förlustredovisning av fälltankar påträffades det aktuella serienumret. Tanken hade fällts i luftstrid under kriget tre år tidigare, långt ifrån den plats där den nu hade visats! Åkes rapport förelades MAC utan att mötas av erinran från Nordkorea. Ridå!

Helikopter som taxi!

Flyggeneralen Harlan Parks och Åke blev med tiden mycket goda vänner. De var jämnåriga och delade många intressen. Parks var också vice stabschef i UNC (FN-kommandot) och tillika US FECOM* under generalen Lemnitzer i Tokyo men var ofta i Panmunjom för MAC:s möten. Han umgicks då med Åke. Det var uppenbart att Åke åtnjöt stort förtroende hos USAF och övriga FN-styrkor som stridsflygare från finska vinterkriget. Han vann också stor respekt hos båda parter för sina väl genomförda utredningar av incidenter.

Under min tid i april-maj vid en stor flygbas i Taegu blev Åke ordinarie stabschef i Panmunjom. Han hade från början avsetts vara kvar där i samma roll tiden ut. Så kom han till mitt team på besök och berättade att han som omväxling skulle få avsluta sin tjänstgöringsperiod som svensk ”member” i Pusan. ”Då blir du min ställföreträdare där”, sa han. Han visste att jag skulle dit efter Taegu. Det såg jag fram emot.

Den 5 maj kom jag till Pusan för att bli alternate till överstelöjtnant Erik Ljunge. Den 15 maj anlände Åke för att avlösa Ljunge. Teamet i Pusan var det mest eftertraktade av alla tio på hela Koreahalvön. Pusan hade hela tiden, under kriget och fortlöpande, varit den dominerande inkörsporten till Sydkorea, både för sjö- och flygtransporter. FN:s och 8th US Armys stora basläger Hialeah Compound sträckte sig flera mil från hamnar och flygfält. NNSC-teamets fyra nationer hade varsitt eget lilla hus i en inhägnad enhet. Därtill fanns en gemensam lokal för måltider, sammanträden och samvaro. Utanför området men ganska nära fanns stora befälsmässar för olika kategorier. Officersmässen hade karaktären av en präktig restaurang. Den kunde vi besöka efter behag men med militärpoliser i hasorna som livvakter. I Sydkorea förekom ofta demonstrationer och hot mot de polska och tjeckiska medlemmarna i NNSC. Därför skyddades vi alla på detta sätt. På dagtid fick vi inte förflytta oss på marken

utan hänvisades till flygning med helikopter. Aldrig förr, men ej heller senare, har vi upplevt hur enkelt det var att vid en planerad förflyttning eller i akut läge ringa och beställa en helikopter med besättning och militärpoliser. Lätt som en plätt! Som man beställer taxi. Och den kom!

Col Floyd L Wergeland, Chief Surgeon 8th Army, tar farväl av Sveriges envoyé i Tokyo, K G Lagerfelt med maka efter besök på Svenska sjukhuset. Till höger överste Åke Söderberg i ljusa byxor till den mörkblå vapenrocken. Sommarmode? En amerikansk militär DC-3 skymtar.

Åke och jag började genast planera för vårt personliga samarbete. Vi fördelade hur vi skulle agera i observationer och kontroller. Vi samrådde också med schweizarna. Det är lätt att tro att vi var neutrala med hänsyn till namnet, Neutrala ländernas… Det var vi inte alls, vi var mycket partiska. FN hade ju valt Schweiz och Sverige för att slå vakt kring sina positioner i vapenstilleståndet. Nordkorea hade valt Polen och Tjeckoslovakien, båda socialistiska stater. De var givetvis också partiska. De fyra länderna i NNSC hade inte aktivt deltagit i kriget, därför kallades de neutrala. Både Åke och jag hade lärt oss på olika platser hur slipstenarna skulle dras i sammanträden och åsiktskonflikter. Vi kände oss redo.

Tiden framöver utförde teamet regelmässiga kontroller i hamnar och på flygbaserna, antingen hela teamet eller med två halvteam. Inga allvarligare kontroverser förekom vid efterföljande sammanträden och rapportering. Dock yrkade vid ett tillfälle den polske membern utförande av en överraskande spotcheck på ett av flygfälten. När vi uppdagade att detta var mera ägnat att välkomna en nytillträdande member än att en misstanke väckts om otillåten trafik, markerade Åke NO! Schweiz sade samma. Tjecken lade ner sin röst. Ridå!

En perfekt rote

Det stora svenska, sedermera nordiska, sjukhuset låg vid havet cirka 15 minuters flygväg från vår förläggning. Vid sidan av teamets egentliga funktioner blev vi, den svenska parten, ett slags konsulat. Varje gång sjukhuset besöktes officiellt från ambassaden i Tokyo eller från tillresta dignitärer blev vi inblandade.

Åke gillade denna sorts diplomatiska handräckning med flygningar till sjukhuset och möten med svenska läkare och sjuksköterskor. Så gjorde även jag. I övrigt mötte vi sjukhusets personal på fritid i officersmässen och de kom också på besök hos oss. Vi blev också inbjudna till sjukhuset för olika evenemang, Mors Dag, gudstjänster med mera. Dit tog vi oss så klart med helikopter. Piloterna och militärpoliserna gillade också dessa flygningar.

En tjeckisk general, chef för den tjeckiska delegationen, hälsar på Åke Söderberg vid ett besök hos svenskarna i Pusan. I bakgrunden US Armys H-19 Chickasaw (Sikorsky S-55)

När Åke och jag uppträdde i tjänsten var vi måna om professionella manér. Han som member väckte självklar respekt, jag var hans alternate. Det hade uppstått helt naturligt av sig själv. I enrum menade Åke att vi var en perfekt rote, han manövrerade, jag som rotetvåa följde och skyddade honom. Jag minns med tacksamhet den balans som rådde mellan å ena sidan våra offentliga framträdanden, då vi väckte respekt för stil och kunnande, och å andra sidan det fina kamratskap som vi utvecklade. Åke var 20 år äldre än jag men de åren existerade inte i vår samvaro tack vare god personkemi. Åke var lågmäld men öppen med en rik fond av värme, glädje och humor.

Vi blev båda avlösta samtidigt och flög den 18 juni med en C-119 Flying Boxcar till Kimpo utanför Seoul och fortsatte med bil till Panmunjom. Där skulle vi stanna några dagar för avrapportering och sedan bli högtidligt avtackade av general Agell. Vi hade hört att FN-kommandot hade velat ge oss FN:s Koreamedalj och även att ett förtjänsttecken skulle presenteras av Sydkorea. Schweiz hade dock tackat nej för sina officerare och detta hade också påverkat Sverige. Istäl-

let fick vi vardera en Zippo cigarrettändare som bar FN:s emblem i emalj samt en bronsplakett från Försvarsstaben. Alltid något.

"Roten" -- Åke Söderberg med sin alternate, major Lennart Westergård, på trappan till deras hus i Pusan, Foto privat.

Den 24 juni flög Åke och jag med en C-124 Globemaster II från Kimpo till Tachikawa AFB, Tokyo. Sedan tog vi båda in på Dai Iti Hotel, en stor amerikansk serviceförläggning för manlig personal. Bra rum och god service på alla sätt till billigt pris. Nu var Åke och jag privata och skulle starta våra egna planerade hemresor med stopovers på intressanta platser. Vi skulle båda stanna någon vecka i Japan och kunde kanske stöta ihop då och då på hotellet, men vi sade dock adjö med hopp om att träffas i Sverige.

Två dagar senare sökte Åke upp mig: "Nu, Lennart, skall vi åka till Hawaii!" Det visade sig att Åkes vän general Parks hade inbjudit honom att resa fritt fram och åter med MATS (Military Air Transport Service) till Pearl Harbor för en vecka där. Boende i officersförläggning för fem dollar per natt. Då hade Åke snabbt frågat: "Gäller det min alternate också?" Parks svarade: "Självklart!" Parks hade också lämnat två exemplar av FN:s Koreamedalj till oss. Visserligen utan följebrev men med rådet "Bär den som ni behagar!" Både Åke och jag fick sedan vardera ett brev från Parks med tack för utmärkt väl förrättad tjänst i Korea.

Vår Hawaiiresa blev tyvärr inte av men Åkes snabba inpass till Parks om sin alternate visar på stor omtanke och ett gott hjärta hos en gedigen och vänlig kamrat. Jag har nu haft ett långt och händelserikt liv. Det har innehållit allt i rika mått. Likt Åke har jag själv som officer trivts bäst i aktiva, exekutiva roller och lockas därför att också kalla mina memoarer:

ETT HÄRLIGT LIV.

Namnen på orter är stavade som de gjordes 1955.

NNSC Neutral Nations Supervisory Commission

UNC United Nations Command

* FECOM Far East Command

MAC Military Armistice Commission

Veterandagen

(text och foto, Gunnar Persson)

Tiden går och vi med den. Nu var det åter hög tid att beställa en blomsterkrans på Tullinge blomsteraffär inför veterandagen. Även kransband med våra loggor sätts till kransen. Inför veterandagen har Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) och Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna (SVF) beställt lösa rosor som besökande kunde lägga vid Försvarsmaktens monument Restare samt av våra medlemmar vid vårt veteranmonument.

Samling

Kim och Christina Jarnald och Kent Jarnald

Inför mötet på Djurgården hade Pia Blomgren ställt upp och bakat bullar och kakor för en hel bataljon samt rejält med kaffe och te. Pia hade även tagit med riktigt porslin och bestick. Vi tänker klimatsmart i vår förening och undviker plast. Pia hade även från Korea fått paket med munskydd, godis, handsprit med mera. Under föregående veckor hade Pia ringt runt till våra veteraner och per post sänt ut dessa paket till var och en. Ett otroligt arbete som Pia gjort. Hon är en stor tillgång för oss i vår förening. Även under veterandagen delade hon ut paket till de veteraner som deltog.

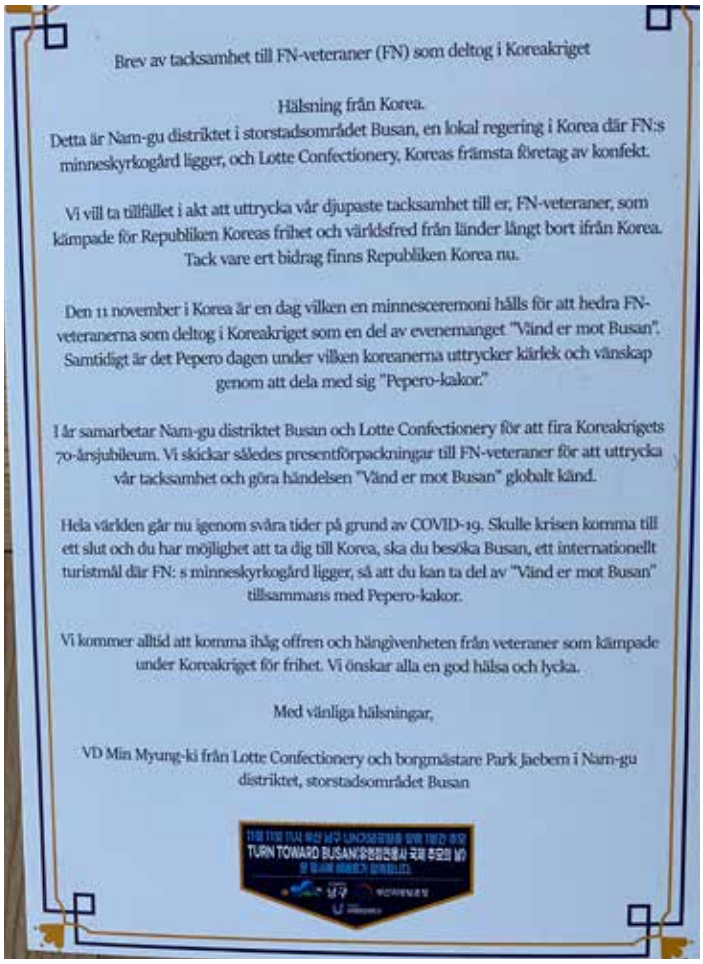
Brev av tacksamhet till FN-veteraner (FN) som deltog i Koreakriget

Hälsning från Korea.
Detta är Nam-gu distriktet i storstadsområdet Busan, en lokal regering i Korea där FN:s minneskyrkogård ligger, och Lotte Confectionery, Koreas främsta företag av konfekt.

Vi vill ta tillfället i akt att uttrycka vår djupaste tacksamhet till er, FN-veteraner, som kämpade för Republiken Koreas frihet och världsfred från länder långt bort ifrån Korea. Tack vare ert bidrag finns Republiken Korea nu.

Den 11 november i Korea är en dag vilken en minnesceremoni hålls för att hedra FN-veteranerna som deltog i Koreakriget som en del av evenemanget "Vänd er mot Busan". Samtidigt är det Pepero dagen under vilken koreanerna uttrycker kärlek och vänskap genom att dela med sig "Pepero-kakor."

I år samarbetar Nam-gu distriktet Busan och Lotte Confectionery för att fira Koreakrigets 70-årsjubileum. Vi skickar således presentförpackningar till FN-veteraner för att uttrycka vår tacksamhet och göra händelsen "Vänd er mot Busan" globalt känd.

Hela världen går nu igenom svåra tider på grund av COVID-19. Skulle krisen komma till ett slut och du har möjlighet att ta dig till Korea, ska du besöka Busan, ett internationellt turistmål där FN: s minneskyrkogård ligger, så att du kan ta del av "Vänd er mot Busan" tillsammans med Pepero-kakor.

Vi kommer alltid att komma ihåg offren och hängivenheten från veteraner som kämpade under Koreakriget för frihet. Vi önskar alla en god hälsa och lycka.

Med vänliga hälsningar,

VD Min Myung-ki från Lotte Confectionery och borgmästare Park Jaebem i Nam-gu distriktet, storstadsområdet Busan

TURN TOWARD BUSAN

Vi hade även informationsmaterial, medlemsansökningar med mera för intresserade åskådare. Alla deltagande veteraner samt några mycket intresserade besökare och blivande medlemmar fick en USB innehållande en film som Korea delar ut i samband med återträffar i Korea.

Många förbipasserande stannade upp och hade många intressanta frågor om Korea och de svenska insatserna. Vi kan konstatera att det är väldigt få som vet att vi har varit och fortfarande finns på plats i Korea. Vi bjöd all som var hågade på Pias goda kaffe, bullar och kakor.

Många dröjde sig kvar och hade massor med frågor kring Koreainsatsen. Vi fick även en hel del nya medlemmar. Redan nu närmar vi oss med stormsteg målet för 2021.

Vid pass 0930 passerade Flygvapnet med fyra JAS 39 och utförde ”missing man” vid två överflygningar. Detta för att hedra dem som inte kom hem.

Klockan 1030 cirka samlades en tapper skara vid veteranmonumentet. Nytt för i år var att Djurgårdsförvaltningen hade satt upp den informationsskylt vi väntat på sedan invigningen. Ett stort tack till parkchefen Gunnar Björkman och slottsfogden Magnus Andersson för allt arbete ni gjort. Senare under försommaren kommer det att läggas plattor som leder upp till veteranmonumentet för att minska slitaget på gräsmattan. En muntlig kunglig arbetsorder som var en viktig detalj i samband med invigningen.

Veterandagen 201 blev genomförd precis som förra årets veterandag. Tidigt på förmiddagen var det samling vid monumentet (Restare) på Djurgården. Deltagare på Djurgården var konung Carl XVI Gustaf, prins Carl-Philip, talmannen Andreas Norlén, försvarsminister Peter Hultqvist samt ÖB general Michael Bydén.

De hedrade veteranerna bland annat genom kransnedläggning vid monumentet samt utdelande av förtjänstmedaljer till åtta stycken medaljörer för sina fina insatser utomlands i samband med våra internationella insatser i Irak 2020, Mali 2019, Gaza 1957 samt Kongo 1961.

Vid ceremonin på Berga slott hölls tal av talmannen, försvarsmionistern samt ÖB.

Fältartisterna stod för det musikaliska inslaget där bland andra Jill Johnson och Petra Wahlgren sjöng från tonerna av Livgardets Dragonmusikkår.

Det var också en dag för att visa upp våra nya fanor på plats vid monumentet. Jag hoppas ni alla medlemmar uppskattar detta och de kommer nu att finnas vid varje officiellt och inofficiellt möte och sammankomster som ett minne av alla fina insatser som gjorts och görs i Korea. I samband med ceremonin så presenterade sig överstelöjtnant Peter Fagrell som är pågående försvarsattaché i Japan och Sydkorea. Även chefen för HKV Veterancentrum, kommendör Mats Fogelmark passade på att presenteras sig.

Klockan 1100 samlades vi kring vårt veteranmonument för att påbörja ceremonin. De flesta har nu fått sin första spruta och även sin andra så möjligheten att träffas har avsevärt förbättrats. Ceremonin började att Gunnar Persson höll ett kort minnestal kring de insatser som gjorts och görs i Korea. Vi höll en tyst minut för dem som lämnat oss under åren som gått och som lämnat oss under den senaste tiden lästes upp. Kransen lades på plats av Gunnar Persson och Peter Fagrell rättade till banden.

Några av alla de deltagare som kommit för at hedra våra veteraner vid vårt veteranmonument

Det blev en mycket värdig och hedrande ceremoni tack vare er alla församlade vid vårt veteranmonument. Efter detta så satte vi oss i gröngräset och det fina vädret och intog kaffe och Pias goda bullar och kakor. När vi sedan packat ihop alla våra saker så avslutade vi med en lunch på Villa Källhagens Värdshus för dem som var kvar efter ceremonin.

Från veterandagen 2019

SKV nya fana tillverkad av Hallmans Försäljnings AB

Informationsskylten som i korta ordalag beskriver våra insatser i Korea sedan starten 1950 på svenska och engelska. Det finns också en QR-kod som hela historien finns med och dessutom det danska sjukhusfartyget Jutlandai samt det norska sjukhuset MASH (Military Army Sugical Hospital).

Hedersvakt ur Livgardet 2018

Fanborgen på väg till läktaren. Vi ser Pia med NNSC fanan

Bilden ovan visar vårt vackra Korea Veteranmonument, våra fanor samt blommor och krans i samband med veterandagen. Vi ser från vänster i bild Chefen för Högkvarterets Veterancentrum Kommendör Mats Fogelmark, pågående försvarsattaché för länderna Japan och Sydkorea överstelöjtnant Peter Fagrell, Gunnar Persson SKV och Pia Blomberg SKV. Vi kan alla konstatera att det blev en mycket vacker ceremoni i det fantastiskat fina vädret och med alla glada deltagare.

Minnen från min tid i Korea

(text och foto Evert Karlsson)

1953 tjänstgjorde jag som skötare på St. Lars sjukhus i Lund. Jag hade gått ”kursen” som berättigade till anställning vid Statens sjukhus för psykiskt sjuka. Min äldste bror, som tjänstgjorde vid Kjellshagens sjukhus i Vänersborg, hade precis kommit tillbaka från sin tjänstgöring vid Svenska Röda Korsets sjukhus i Korea. Han berättade både skrämmande och roliga minnen därifrån. Jag blev intresserad av vad jag hörde och beslöt mig för att ansöka om tjänstgöring där. Efter kontakt med Röda Korset i Stockholm fick jag tid för anställningsintervju. Jag blev antagen och den första november 1953 lyfte ett SAS-plan från Bromma med mig och ett tjugotal andra anställda med destination Tokyo för vidarebefordran till Pusan i Korea.

Förutom sjukvårdare var det läkare, sjuksköterskor, poliser och kockar. Efter mellanlandningen i Frankfurt am Main, Geneve, Kairo, Karachi, Rangoon och Bangkok kom vi på natten den tredje november till Tokyo. Efter två dagar i Tokyo gick vi ombord på ett amerikanskt bombplan för färd till Korea. Genom ett litet fönster såg jag för första gången Korea, ett kargt landskap med kala kullar som solen lyste över. Vi landade i Taegu där personal från svenska sjukhuset mötte oss.

I jeepar tog vi oss till Pusan där vi installerade oss i en tvåvåningsbyggnad som varit skola innan kriget. Redan första kvällen fick jag följa med en kompis på upptäcktsfärd i närliggande kvarter. Jag minns de främmande dofter som skulle bli karakteristiska för min tid i Korea.

Under sjukhuset rann en öppen bäck där allt möjligt flöt omkring. Detta bidrog till den ovana doften tillsammans med matlagningsos. På något konstigt vis kände jag mig hemma där, trots att allt var så annorlunda. Dagen efter delade husmor ut arbetsuppgifter till oss.

Jag fick börja på barnavdelningen. Den var placerad i en barack, där ett antal barn med olika skador vårdades. Jag minns bland annat en flicka med trachealkanyl i luftstrupen, som skulle tas ut och rengöras dagligen. Olika sårskador skulle läggas om. Jag var van vid att ta vara på använda kompresser och förbandsmateriel men sköterskan sa ”- Vi är i Amerika nu, där kastar ni allt använt direkt i soporna!” Det var nog det mest hygieniska. Barnen var tåliga och klagade inte på någonting. De var förvånade över mitt ljusa hår, de sa att det var ”Moddy”, det är hår på koreanska. När de skulle säga mitt namn blev det ”kalsong” i stället för Karlsson. Det var skojigt! Vi fick in fler och fler civila koreaner och det öppnades en vårdavdelning för dessa i skolbyggnaden. Vi förlades i baracker inom området.

Eftersom kriget övergått i stillestånd kom det bara några amerikanska patienter som förlades i särskilda avdelningar. Jag kom att helt vårda civila koreaner, både kirurgiska och medicinska fall. Vården bedömdes på ”pre-op” som var första anhalten. Efter operation vårdades patienten en tid på ”Post-op”, därefter på vårdavdelningar. Medicinfallen kom direkt till vårdavdelningen. Våra uppgifter bestod i såromläggningar, injektionsgivning, provtagningar och allmän tillsyn. Till vår hjälp med städning och matlagning hade vi tre koreanska flickor, den ena lite äldre kallade vi mrs Cho, de yngre hette båda Kim, för att skilja dem åt kallade vi dem ”Kim big” och ”Kim small”. Alla tre var väldigt duktiga och roliga att arbeta tillsammans med. Avdelningsföreståndaren var en svensk sjuksköterska, Wivi Askwik från Boden, en fantastisk rar och vänlig sköterska. Mrs Cho sa, att Wivi tänkte med hjärtat i stället för huvudet. Hon menade säkert att Wivi satte det mänskliga före allt annat.

Vi tjänstgjorde både dag och natt med lediga dagar emellan. En del minnen har dröjt kvar alldeles särskilt. Bland annat en natt när jag vaknade, så stod jag

och tittade ut mot staden. Jag tyckte den var så underligt upplyst och efter en stund såg jag eldslågor lysa upp himlen. Hela centrum stod i brand och efter hand började brännskadade komma till vårt sjukhus. Det framgick senare att det var en katastrofal brand som drabbat kvarteren runt amerikanska högkvarterets byggnad. Jag åkte in till staden någon dag efter. Då var det rykande ruiner där människor gick och letade efter tillhörigheter. Många hade omkommit.

En annan natt som jag minns, hade vi fått in en mamma med nyfödd baby, som dött vid förlossningen. Mamman hade blött mycket och var i mycket dålig kondition. Trots våra ansträngningar dog mamman också under natten. Pappan hade kommit en stund innan och jag minns hans förtvivlan.

De vanligaste skadorna vi fick in var barn som trampat på minor eller hittat granater som detonerade när de undersökte dem. Det handlade då ofta om hudtransplantationer över ben- och armstumpar. Även en del missbildningar tog sig läkarna an. Våra läkare var (blev) verkligen skickliga på att återställa utseenden. Brännskador var också vanligt. En läkare som hette Stenström (om jag minns rätt) hade en speciell metod att läka brännskador. Den bestod i borsyreomslag som täcktes av plast. Under den placerades smala perforerade plaströr. Genom att spola borsyra genom rören flera gånger dagligen hölls huden ständigt fuktig. Bra resultat blev det, men det luktade inget vidare i salen.

Även medicinska vårdfall behandlades av våra läkare. Det gällde ofta magsårs- och gallsjukdomar. Tillsammans lyckades vi hjälpa många skadade och sjuka civila koreaner. Dessa var väldigt tacksamma och inte minst deras anhöriga som kom i stora skaror på besök. Det var alltid rörande att se deras glädje över vad vi åstadkommit. För att visa detta hade de ofta gåvor till oss i form av äpplen och bakverk. Vi var visserligen förbjudna att äta detta på grund av risken att få mask vilket var en vanlig åkomma bland befolkningen. Ofta fick vi ge maskkurer till patienterna innan vi kunde behandla dem.

Evert tillsammans med en behandlad patient

Så vill jag berätta litet om våra dagliga liv. Vi använde amerikanska kläder och deras uniformer. På axelklaffarna hade vi en svensk flagga. Vi blev igenkända på detta ute på staden. Ofta hörde vi då ”Swedish Number one”. Det var ett stående uttryck över vad som var bra. Motsatsen var ”Number ten”. Över lag var svenskarna mycket populära i Pusan.

Vi bodde i baracker med fyra rum i varje barack. Rummet hade nätdörrar och ute i korridoren stod en oljekamin, som värmde upp alla fyra rummen. Där fanns också tvättmöjlighet. Utöver detta hade vi tillgång till bastu som var öppen dagligen. En dag i veckan var den reserverad för kvinnliga besökare. Då stod den korean, som skötte bastun på vakt utanför så att ingen manlig skulle störa damerna. Gud nåde den som vågade komma i närheten, han kunde en mängd svenska svordomar som han använde då.

Maten intog vi i en gemensam matsal. Vi fick maten på en plåtbricka med uttag för olika rätter, det var den amerikanska arméns sätt att servera på. Maten var bra vi fick mat tre gånger dagligen. Ofta fisk som var mycket god. Frukosten bestod alltid av bröd med stekt

ägg, cornflakes och torrmjölk. På kvällarna kunde vi få kaffe som inte smakade svenskt, men man vande sig. Vid högtider blev det extra festligt. Ofta med uppträdande av koreanska förmågor. Det avslutades alltid med sången ”Arirang, Arirang…..” Det blev något av en signaturmelodi för oss.

Ovan lite bilder från våra omgivningar och stadens vimmel. Det var ett s'ätt att koppla av att åka in till staden och uppleva livet i Pusan till skillnad från det vardagliga livet med patienter och dess omhändertagande.

Bingo var populärt både för oss svenskar och för amerikanerna. Det var bingo både i amerikanska och engelska mässar. Själv hade vi en ”Swedish mäss” där serverades det drinkar och öl. Även Pepsi-cola. Amerikanarnas mäss hette ”Hialeah Compound”. Där var massor av varor till salu, det var också serveringar. Ofta var det också olika arrangemang såsom boxningsmatcher eller artistuppträdande. Naturligtvis fick vi besöka deras mässar utan avgift.

Vi kunde göra utfärder med motorfordon som vi beställde i förväg. Koreanerna ställde gärna upp som guider. Vi besökte olika platser bland annat ”Världens äldsta observatorium” enligt guiden. Det var beläget i Kjondsu.

Flera buddhisttempel besökte vi, det var roligt att se hur andaktsfulla guiderna var när de steg in i helgedomarna, precis som vi är, när vi går in i våra kyrkor. Men även jag kände mig vördnadsfull i deras tempel. Vi har kanske samma gudomlighet, fast annat namn.

Jag själv strövade ofta omkring i bergen som omgav sjukhuset. Det var intressant att se olika bostäder. Det fanns alltifrån ihopsatta hyddor och präktiga tegelhus. För många var det väsentliga, att ha tak över huvudet. Flyktingströmmen från krigsskådeplatserna hade gjort, att Pusan mångdubblat sitt invånarantal.

Det gick att se träd som fanns kvar på några kullar men i övrigt fanns det väldigt lite träd kvar

Till stadens centrum åkte vi gratis med amerikanska bussar som pendlade mellan sjukhuset och centrum. Inne i staden var det ett myller av varjehanda. Där vimlade av skoputsarpojkar som putsade våra skor antingen det behövdes eller inte. En rolig händelse var en gång vi såg ett svenskt fartyg nere i hamnen vid namn ”Sven Sahlén”. Vi fick vakternas tillstånd att gå ombord, det var som en hälsning hemifrån. Vi

bjöd besättningen ”hem” till sjukhuset där vi hade en trevlig kväll tillsammans. Dagen efter seglade ”Sven Sahlén” vidare, vart vet jag inte.

Vi besökte också FN-kyrkogården där varje nation, som engagerade sig i kriget, hade ett avdelat område med respektive flagga. Sverige hade glädjande nog ingen som omkommit där. Norge hade två, som lär ha drunknat i hamnen. Amerika hade massor av kors. Turkiet hade inte kors, utan halvmåne och stjärna, men även där var det massor.

Något jag måste berätta om också är min fantastiska house boy. Han hette (heter) Kim Taeck. Han passade upp oss på ett fantastiskt vis. Han skrev ner ett antal koreanska sånger både på koreanska och engelska. Han gick i någon skola när han inte passade upp oss. Hoppas det gick bra för honom, han kanske fortfarande lever.

Ja, till sist var det tid att lämna Korea. Jag fick massor av presenter av mina kära patienter, bland annat en koreansk folkdräkt och en blomsterkrans. Från Pusan åkte vi båt till Sasebo i Japan därefter till Kyoto, förbi Hiroshima till Tokyo där vi stannade en vecka. Sedan gick hemfärden via Hongkong och Bangkok till Sverige, men det är en annan historia.

Bilden nedan Evert Karlsson med krans och kollegor